

LA PRODUCCIÓ DE SÈRIES A ESPANYA L'ANY 2019

ANNA MEDRANO / SETEMBRE 2020

El paisatge audiovisual està canviant a gran velocitat. Les televisions tradicionals han d'adaptar-se al dinamisme característic de les noves plataformes i canals de continguts. En un context marcat per la falta de pressupost, Televisió de Catalunya, així com la resta de televisions públiques, han de fer front a un mercat de gran competència. I és precisament en aquest context on poden néixer estratègies basades en la col·laboració entre operadors, com per exemple amb el cas de la sèrie *Merlí. Sapere aude*, en què TV3 s'assegura la continuïtat d'un dels seus grans èxits de ficció en coproducció amb Movistar +.

Aquesta i altres sèries formen part del present informe, que pretén seguir amb l'anàlisi de la ficció seriada produïda durant el 2019. Comprovarem si aquesta àrea de la indústria televisiva ha crescut respecte l'informe anterior, centrat en els anys 2017 i 2018. En aquest cas, hem introduït quatre operadors que no es van estudiar a l'informe anterior: TVC, HBO, Mitele i Playz.

L'oferta de sèries espanyoles el 2019

	2017	2018	2019
Operadors TDT	19	25	29
Operadors / canals de pagament	6	10	8
Serveis online	3	10	12
TOTAL	28	44	49

Font: Elaboració pròpia¹

1

Durant els anys 2017 i 2018, els canals en obert havien liderat l'oferta de sèries televisives. El 2019 aquestes cadenes van oferir un total de 29 sèries, incloent-hi les tres produccions de TVC, mentre que els serveis online i les plataformes de pagament van quedar-se amb un total de 20 sèries. Així doncs, les televisions en obert van continuar al capdavant pel que fa a l'oferta de sèries, però la resta d'operadors va mantenir els bons números de 2018.

Volum de sèries comptabilitzades, per operadors principals

Operadors	Sèries 2019
RTVE	13
TVC	3
Atresmedia	7
Mediaset	5
Flooxer	4
Netflix	2
Amazon	1
Mitele	0
Movistar	8
Fox	0
Playz	3
HBO	2
Disney Channel	1

Font: Elaboració pròpia

Centrant-nos en les televisions en obert, destaca RTVE amb tretze sèries diferents. Sis d'aquestes produccions estrenaven la seva primera temporada (*La Caza*, *Monteperdido*, *Promesas de arena*, *Malaka*, *Hospital Valle Norte*, *Mercado central* i *Derecho a soñar*), mentre que les set restants estrenaven noves temporades (*Cuéntame*, *Estoy vivo*, *La otra mirada*, *Servir y proteger*, *Centro médico*, *La República* i *Acacias 38*).

Destaca especialment el cas de la sèrie *Cuéntame*, que el 2019 arribava a la seva vintena temporada.. Malgrat que durant el 2019 el programa va aconseguir una mitjana de 2.274.000 espectadors, l'audiència va decaure considerablement si la comparem amb temporades anteriors. Segons dades de Geca, el màxim històric es va assolir el 2003, amb l'emissió de la segona temporada, que va ser vista per 7.253.000 espectadors. La quota de pantalla de 2019 va baixar més de tres punts respecte el 2018, fins a arribar de mitjana al XX%. D'altra banda, el serial diari *Servir y proteger* es manté amb el milió d'espectadors aproximadament. Les dades d'audiència no difereixen gaire de les d'anys anteriors.

En relació amb les noves produccions de RTVE, *La caza*, *Monteperdido* va obtenir un 13,9% de *share* i uns 2.150.000 espectadors. Més discrets van ser els resultats de la sèrie *Hospital Valle Norte*, amb 1.297.000 espectadors. Amb una audiència semblant, trobem *Promesas de arena*, que va ser seguida per 1.464.000 espectadors. La sèrie *Malaka* va ser vista, concretament, per 1.360.000 espectadors. El serial diari *Mercado central*, en canvi, no va arribar al milió d'espectadors, tot i que es va quedar ben a prop. *Derecho a soñar*, per la seva banda, no va arribar als 500.000 espectadors de mitjana.

TVC va estrenar nous episodis de la sèrie diària *Com si fos ahir* i de *Benvinguts a la família*, amb l'emissió de la segona temporada. La gran estrena de la cadena va ser *Les de l'hoquei*, que, centrada també en les vivències d'un grup de joves, pretenia capitalitzar l'èxit de *Merlí*. Els resultats d'audiència de *Les de l'hoquei* van ser força bons, ja que més de 300.000 espectadors van seguir la primera temporada de la sèrie a la televisió catalana. De fet, igual que ja havia succeït amb *Merlí*, la sèrie va ser comprada per altres operadors i actualment forma part del catàleg de Netflix.

Els canals privats en obert també van oferir títols nous, així com nous capítols de sèries consolidades des de fa anys. Atresmedia va oferir un total de set sèries. Tres d'elles porten anys emetent-se a Antena 3 i el 2019 van estrenar noves temporades: *Allí abajo* (temporada 5), *Amar es para siempre* (temporada 8) i *El secreto de Puente Viejo* (temporades 11 i 12). Els nous títols van ser *Matadero: un thriller ibérico*, amb un *share* del 12,1% i 1.739.000 espectadors; *Toy boy*, amb un *share* del 8,4% i 1.133.000 espectadors; *Pequeñas coincidencias*, amb una quota de pantalla del 9,9% i 965.000 espectadors; i *45 revoluciones*, amb un *share* del 4,3% i 620.000 espectadors.

El nombre de sèries de Mediaset va ser inferior. Telecinco va seguir apostant per *La que se avecina*, que el 2019 estrenava la seva onzena temporada. Les audiències van ser menors que en algunes temporades anteriors, però se seguien superant amb escreix els dos milions d'espectadors. A Telecinco també es va estrenar *Los nuestros 2*, que va tenir més d'un milió d'espectadors, i tres sèries noves: *Señoras del HAMPÁ*, *Brigada Costa del Sol* i *Secretos de estado*. La primera, que va arribar als dos milions d'espectadors en alguns episodis, va ser la que va tenir millors audiències.

Ni Cuatro, del grup Mediaset, ni La Sexta, del grup Atresmedia, no van estrenar cap sèrie espanyola durant el 2019. Tampoc els altres canals en obert d'aquests grups televisius no van oferir nous capítols de sèries, tot i que sí que van programar reposicions de sèries estrenades anys enrere a les seves cadenes principals.

Pel que fa als canals de pagament, destaca el cas de Movistar +, amb un total de vuit sèries de producció espanyola estrenades el 2019: *Mira lo que has hecho*, *Justo antes de Cristo*, *El embarcadero*, *Merlí*, *Sapere aude*, *Vida perfecta*, *En el corredor de la muerte*, *Instinto* i *Hierro*. *Mira lo que has hecho* estrenava els episodis de la segona temporada, però les altres de sèries iniciaven la primera temporada.

Merlí. Sapere aude és l'*spin-off* de l'aclamada *Merlí*, sèrie emesa per TV3 entre els anys 2015 i 2018 i coproduïda per Televisió de Catalunya i Veranda.. És una coproducció de TVC amb l'operador de pagament Movistar + i demostra, per tant, l'aposta de la televisió catalana per noves estratègies i formes de col·laboració. Estrenada el desembre de 2019 a Movistar +, està previst que la sèrie s'emeti amb posterioritat a TV3.

El canal de pagament Fox també ha estat analitzat per aquest informe, però no s'han trobat sèries espanyoles estrenades el 2019 al seu catàleg. La majoria dels seus títols són estatunidencs.

Des del punt de vista dels serveis online, cal esmentar els casos de Floopxer i Playz, amb quatre i tres sèries estrenades el 2019 respectivament. Floopxer és una plataforma web del grup Atresmedia. Va entrar en funcionament el 2015 i des d'aleshores ha estrenat diverses websèries. Els títols de 2019 són: *Terror y feria*, *Terror.app*, *Más de 100 mentiras* i *Comando squad*.

Playz és una plataforma digital de RTVE amb contingut destinat especialment al públic adolescent i jove. El 2019 va estrenar *Boca Norte*, *Antes de perder* i *Neverfilms*. Per al present estudi també s'ha revisat l'oferta seriada de la plataforma de Mediaset Mitele, però no s'ha trobat cap serè espanyola estrenada el 2019. Abunden, principalment, telenovel·les de producció turca i sèries espanyoles anteriors.

Netflix, canal de continguts audiovisuals que opera a nivell mundial, va estrenar dues sèries espanyoles el 2019: *Alta mar* i *Criminal: España*. Aquesta darrera és una sèrie europea formada

per quatre parts. Cadascuna d'elles està rodada en un país i una llengua diferents. Concretament, els fets succeeixen al Regne Unit, Espanya, França i Alemanya.

La sèrie va ser produïda per l'empresa britànica Idiotlamp Productions Ltd i rodada en uns estudis de la capital espanyola. Els episodis van ser dirigits, escrits i protagonitzats per professionals de cada país. En el cas d'Espanya, Mariano Barroso va ser el director dels tres capítols.

HBO també va estrenar dues sèries espanyoles el 2019: *El pionero* i *La sala*, que va ser coproduïda amb la FORTA. *La sala* es va estrenar a HBO i després va emetre's a les diferents cadenes autonòmiques. A TV3, per exemple, es va poder veure durant els mesos de setembre i octubre de 2019. Mig anys abans, la sèrie ja s'havia emès en exclusiva a HBO obtenint bons resultats de visionat.

Amazon Prime Video va estrenar *El pueblo* el 2019. Aquesta sèrie va emetre's més tard a Telecinco. Per al 2020 Amazon pretén refermar la seva presència en el mercat audiovisual espanyol. En aquest sentit, el febrer de 2020 anunciava l'estrena en exclusiva de quatre sèries i dos documentals espanyols per al mateix any.

Productores amb més d'una sèrie el 2017, 2018 o 2019

	2017	2018	2019
Bambú producciones	3	1	4
Globomedia	3	3	2
Boomerang TV	3	3	4
Plano a plano	2	4	3
La competencia	2	1	
Diagonal TV	1	3	4
Grupo ganga	1	2	1
Melodía Producciones			2
Contubernio			2

Font: Elaboració pròpia

Entre els anys 2017 i 2019 no observem grans canvis en relació amb les principals productores de sèries de televisió. Bambú Producciones, Globomedia, Boomerang TV, Plano a plano i Diagonal TV són les que s'han mantingut al capdavant de la producció seriada durant aquestes tres anys. La Competencia, una productora que des de 2013 havia produït programes de diversos formats i s'havia introduït també en el gènere de ficció, no ha aconseguit consolidar-se. Ans al contrari, no va produir cap sèrie de ficció el 2019.

Aquestes productores s'han assentat en el mercat audiovisual de les sèries mitjançant programes de ficció que han assolit un èxit determinat i porten diverses temporades en antena. És el cas, entre altres, de Diagonal TV, que el 2019 estrenava la segona temporada de *La República* (TV1) i la vuitena de la telenovel·la *Amar es para siempre* (Antena 3). També Boomerang TV seguia amb la producció de les sèries *Acacias 38* (TV1), que el 2019 estrenava la cinquena temporada, i *El secreto de Puente Viejo* (Antena 3), amb l'emissió de l'onzena i dotzena temporades.

Plano a plano va continuar produint capítols de la comèdia *Allí abajo* (Antena 3) i de *Servir y proteger* (TV1), amb l'emissió de la cinquena i la quarta temporada respectivament. A més, Plano a plano, en col·laboració amb Atresmedia, va produir dues noves ficcions el 2019: *Toy boy*, que es va estrenar abans a Atresmedia Premium, la plataforma de pagament del grup Atresmedia,

i *Pequeñas coincidencias*. De les dues sèries de 2019 de Globomedia, *Estoy vivo* (TV1) ja portava un parell de temporades en antena, però *Malaka* (TV1) era una nova producció.

Melodía Producciones i Contubernio són dues productores que aconseguen produir dues sèries el 2019 i que no trobàvem als llistats de productores amb més d'una sèrie dels anys 2017 i 2018. La primera va fer dues produccions per a Telecinco: *Secretos de estado* i *Los Nuestros 2*. Contubernio, per la seva banda, és la productora de *La que se avecina* i el 2019 també va assumir la producció de la sèrie *El pueblo*, que es va estrenar a Amazon i després es va poder veure en obert a Telecinco.

La majoria d'aquestes productores van seguir treballant per a les televisions en obert. No és el cas, però, de Bambú Producciones. Quatre sèries d'aquesta productora es van programar durant el 2019, però només una d'elles va ser per un operador TDT. Ens referim a *45 revoluciones*, emesa a Antena 3. Les sèries *En el corredor de la muerte* i *Instinto*, van poder veure's a Movistar +. Pel que fa a *Alta mar*, va ser una de les estrenes de Netflix del 2019.

Conclusions

Com ja vam observar per als anys 2017 i 2018, el mercat espanyol de sèries va seguir protagonitzat quantitativament per la televisió en obert durant el 2019. TVE va liderar l'estrena de sèries, però Atresmedia va seguir dedicant una atenció notable a nous continguts seriatos de ficció.

El 2019 es caracteritza també perquè els serveis online i els operadors de televisió de pagament es mantenen amb vint estrenes de sèries espanyoles. Així doncs, l'augment detectat el 2018 es consolida. Les notícies que ens arriben el 2020, a més, semblen corroborar l'aposta per la producció original de ficció seriada. Caldrà comprovar si els futurs informes confirmen aquestes sospites.

Com a televisió de pagament, només Movistar + va estrenar sèries espanyoles. El seu envit per la ficció va quedar clar amb l'estrena de vuit sèries originals el 2019. En relació amb els serveis online, el seu pes en el camp de la ficció seriada ha crescut considerablement respecte el 2017. Mentre que el 2017 només es van estrenar tres sèries espanyoles als serveis online, el 2019 es va arribar a les dotze.

Així doncs, serveis com les noves plataformes digitals creades per les televisions tradicionals ofereixen cada cop més continguts seriatos de producció espanyola. Destaquen els casos de Flooxer, del grup Atresmedia, i de Playz, de RTVE. En canvi, els grans pronòstics per a Netflix quant a l'estrena de sèries no es van complir de moment el 2019, ja que el gegant internacional només va estrenar dues sèries.

Tot plegat certifica els canvis del panorama audiovisual català i espanyol. Es preveu que els serveis online segueixin a l'alça i que les televisions en obert continuïn buscant noves estratègies i col·laboracions per no quedar-se enrere. Per a les productores, aquesta situació obre un nou ventall de possibilitats. Per ara, les productores que el 2019 aconseguen estrenar més d'una sèrie ho feien, principalment, als canals en obert, amb l'excepció de Bambú Producciones, que va treballar tant per a les cadenes de TDT, com per als operadors de pagament i els serveis online.

Haurem d'estar atents als anys que venen per ratificar el bon estat de la ficció seriada i el protagonisme dels nous operadors en aquest mercat audiovisual.

 Sèries, minisèries i serials d'origen espanyol d'estrena (o amb noves temporades) l'any 2019, programades per canals i plataformes d'àmbit espanyol.

La sèrie *La catedral del Mar* (2018) s'ha inclòs tant en el còmput d'Atresmedia com en el de Netflix.